

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

**ДИПЛОМНЕ ПРОЕКТУВАННЯ
НАПИСАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТ
АТЕСТАЦІЙНИХ РОБІТ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

*Рекомендовано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
як навчальний посібник для студентів,
які навчаються за спеціальністю 051 Економіка,
ОПП Економіка бізнес-підприємства*

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2020

Дипломне проектування: написання, оформлення та захист атестаційних робіт для здобувачів вищої освіти [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 Економіка, ОПП Економіка бізнес-підприємства / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: А.В. Гречко, В.М. Марченко, Н.Л. Кузьмінська, О.В. Кривда. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,3 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 66 с.

Гриф надано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського (протокол № 4 від 10.12.2020 р.) за поданням Вченої ради Факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 4 від 30.11.2020 р.)

Електронне мережне навчальне видання

ДИПЛОМНЕ ПРОЕКТУВАННЯ НАПИСАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТ АТЕСТАЦІЙНИХ РОБІТ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Укладачі: *Марченко Валентина Миколаївна*, докт. економ. наук, проф. кафедри економіки і підприємництва
Гречко Алла Володимирівна, докт. економ. наук, проф. кафедри економіки і підприємництва
Кузьмінська Наталія Леонідівна, канд. економ. наук, доц. кафедри економіки і підприємництва
Кривда Олена Віталіївна, канд. економ. наук, доц. кафедри економіки і підприємництва

Відповідальний редактор *Круш Петро Васильович*, канд. економ. наук, проф. кафедри економіки і підприємництва

Рецензент *Пічугіна Марина Анатоліївна*, канд. економ. наук, доц. кафедри менеджменту КПІ ім. Ігоря Сікорського

Навчальний посібник: Дипломне проектування: написання, оформлення та захист атестаційних робіт для здобувачів вищої освіти визначає правила оформлення атестаційних робіт на кафедрі економіки і підприємництва факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського. Положення цього навчального посібника мають враховуватися як студентами-випускниками, так і керівниками, консультантами, викладачами та рецензентами атестаційних робіт, а також головами та членами державних екзаменаційних комісій при державній атестації випускних робіт.

ЗМІСТ

I. ВСТУП.....	4
II. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.....	5
III. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ДИПЛОМНИХ РОБІТ.....	8
3.1. Тематика дипломних робіт (ДР).....	8
3.2. Загальні вимоги до структури, обсягу та змісту дипломної роботи.....	9
3.3. Методичні вказівки до виконання розділів дипломної роботи.....	10
IV. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	25
4.1. Загальні вимоги до оформлення атестаційної роботи	25
4.2. Нумерація	27
4.3. Ілюстрації	28
4.4. Таблиці	29
4.5. Формули та примітки	31
4.6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.....	32
4.7. Оформлення списку використаних джерел чи переліку посилань	33
4.8. Оформлення додатків	34
V. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ.....	35
5.1. Нормоконтроль.....	35
5.2. Підготовка відгуку на дипломну роботу.....	36
5.3. Рецензування дипломної роботи.....	37
5.4. Підготовка до захисту	38
5.5. Захист дипломної роботи	39
5.6. Критерії оцінювання	40
Додаток А Теми дипломних робіт	42
Додаток Б Заява.....	46
Додаток В Титул	47
Додаток Г Завдання на дипломну роботу	48
Додаток Д Реферат (Анотація)	50
Додаток Е Зміст.....	51

Додаток Ж Перелік умовних скорочень.....	54
Додаток ж Направлення на рецензію	57
Додаток І Рецензія.....	58
Додаток К Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел.....	60

I. ВСТУП

Дипломна робота, магістерська дисертація (далі атестаційна робота) є кваліфікаційним документом, на підставі якого в процесі захисту Державна екзаменаційна комісія визначає відповідність знань студента професійно-кваліфікаційному рівню, тому до її змісту та оформленню пред'являються певні вимоги. При цьому робота, що не відповідає вимогам, зокрема, щодо її оформлення, до захисту не допускається.

Положення даного навчального посібника мають враховуватися як студентами-випускниками, так і керівниками, консультантами, викладачами та рецензентами атестаційних робіт, а також головами та членами державних екзаменаційних комісій при державній атестації випускних робіт.

Навчальний посібник розроблено на підставі:

- Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року № 1556-VII;
- Положення про випускню атестацію студентів КПІ імені Ігоря Сікорського [Електронний ресурс] / Уклад.: В. П. Головенкін, Угольніков В.Ю.. – К. : КПІ імені Ігоря Сікорського, 2018. – 98 с.

Навчальним посібником визначаються правила оформлення атестаційної роботи на кафедрі економіки і підприємництва факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського для фахівців галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за Освітньо-професійною програмою «Економіка бізнес-підприємства».

Атестаційну роботу подають у вигляді спеціально підготовленого переплетеного рукопису в твердій обкладинці.

II. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Підготовлення атестаційних робіт є завершальною стадією навчання студентів в університеті, головною метою якої є оволодіння методологією творчого вирішення (розв'язання) сучасних проблем (завдань) наукового або(та) прикладного характеру на основі отриманих знань та професійних умінь відповідно до вимог стандартів вищої освіти.

Основні завдання:

- систематизація, закріплення і розширення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання за програмою підготовки фахівця певного РВО, та їх практичне використання при вирішенні конкретних інженерних, наукових, економіко-соціальних і виробничих питань у певній галузі професійної діяльності;
- розвиток досвіду самостійної роботи, оволодіння методикою досліджень та експериментування, фізичного або математичного моделювання, використання сучасних інформаційних технологій у процесі розв'язання завдань, які передбачені завданням на атестаційну роботу;
- визначення відповідності рівня підготовки студента-випускника вимогам відповідного Стандарту вищої освіти, його готовності та спроможності до самостійної роботи в умовах ринкової економіки, сучасного виробництва, прогресу науки, техніки та культури.

Атестаційна робота певного рівня вищої освіти (РВО) – це засіб діагностики ступеня сформованості компетентностей щодо вирішення типових завдань діяльності згідно з вимогами стандартів вищої освіти. На підставі публічного захисту атестаційної роботи рішенням екзаменаційної комісії студенту-випускнику надається диплом про здобуття вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації. Видами атестаційних робіт є: дипломний проект, дипломна робота, магістерська дисертація.

Дипломна робота (ДР) – це вид кваліфікаційної роботи здобувача ступеня вищої освіти «бакалавр», призначений для об’єктивного контролю ступеня сформованості умінь вирішувати типові завдання діяльності, які, в основному, віднесені до організаційної, управлінської і виконавської виробничих функцій (технологічний і операційний рівень діяльності). Дипломні роботи виконуються, як правило, за соціально-гуманітарними та економічними спеціальностями.

Дипломні роботи передбачають систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, економічних, виробничих й інших завдань, розвиток досвіду самостійної роботи й оволодіння методами моделювання, дослідження процесів, об’єктів, систем у певній галузі економіки.

За змістом дипломна робота бакалавра передбачає аналіз соціально-економічних процесів, розробку науково обґрунтованих рекомендацій, спрямованих на їх стабілізацію, гармонізацію та пошук ефективних шляхів розвитку.

Дипломну роботу студент НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського» виконує на четвертому курсі у восьмому семестрі (для денної форми навчання) або на п’ятому курсі у дев’ятому семестрі (для заочної форми) після засвоєння гуманітарних, природничо-наукових, загальноекономічних та професійних дисциплін за освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра та проходження виробничої практики.

За сутністю дипломна робота рівня підготовки бакалавр за спеціальністю «Економіка» є підсумковою кваліфікаційною працею та завершеним самостійним науковим дослідженням за однією з актуальних проблем економіки підприємств. Вона відіграє роль кваліфікаційного документу, на підставі якого Державна екзаменаційна комісія визначає рівень кваліфікації випускника, оволодіння теоретичними знаннями, набуття вмінь прийняття

раціональних управлінських заходів при вирішенні конкретних економічних проблем підприємства.

Метою виконання дипломної роботи є

- поглиблення, систематизація і закріплення знань, отриманих протягом всього процесу навчання в НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського»;
- виявлення вміння студента застосувати набуті знання при розв'язанні конкретних задач в економічній діяльності;
- розвиток вміння вести науковий пошук, узагальнювати різні методичні підходи та концепції, чітко аргументувати власну точку зору з досліджуваної проблеми;
- виявлення здібностей студента підбирати, систематизувати та аналізувати необхідну інформацію про діяльність об'єкта дослідження, проводити його економічну діагностику за умови неповної інформації;
- закріплення володіння сучасною методологією, методичним апаратом, інструментарієм та технологічними прийомами обґрунтування управлінських рішень, впровадження рекомендацій на конкретних суб'єктах господарювання;
- здобуття і поглиблення навичок роботи з науковими, методичними, законодавчими та інструктивними матеріалами;
- формування навички особистої тактики фахівця з економіки і підприємництва;
- поглиблення, систематизація і закріплення знання з охорони праці;
- виявлення ступеня підготовки випускника до самостійної роботи в умовах трансформації економічних відносин, сучасного виробництва, прогресу науки, техніки та культури.

Дипломна робота бакалавра повинна:

- засвідчити рівень теоретичної та практичної підготовки студента до професійної діяльності;
- продемонструвати рівень засвоєння теоретичних знань і вміння

застосовувати їх при розв'язанні практичних проблем.

Основними завданнями дипломної роботи бакалавра є:

- вивчення та узагальнення теоретичних знань з обраної теми;
- проведення економічної діагностики ситуації із застосуванням сучасних методів та інструментарію та аналіз стану предмету дослідження;
- оцінка та розробка економічних підходів щодо вирішення визначених задач;
- наукове та практичне обґрунтування запропонованих рішень;
- оформлення та підготовка до захисту дипломної роботи бакалавра та відповідних наочних матеріалів.

ІІІ. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ДИПЛОМНИХ РОБІТ

3.1. Тематика дипломних робіт (ДР)

Теми дипломних робіт розробляє випускаюча кафедра економіки і підприємництва з урахуванням вимог освітньо-професійної програми; наукових досліджень та професійних інтересів професорсько-викладацького складу кафедри, замовлень і рекомендацій виробничих підприємств, науково-дослідних інститутів, галузевих міністерств і відомств тощо. Тему ДР студент обирає із запропонованого кафедрою переліку тем (додаток А) або пропонує власну назву, виходячи з тематики науково-дослідної роботи студента (НДРС) на кафедрі або його професійної діяльності (для заочників).

Наведена у додатку тематика дипломних робіт є орієнтовною, вона вимагає обов'язкового уточнення стосовно до конкретного об'єкту дослідження, для якого буде виконуватися дипломна робота.

Теми ДР повинні бути актуальними, відповідати сучасному рівню науки, техніки і технологій, спрямовані на пошук напрямів підвищення ефективності діяльності підприємств України.

Назва теми повинна бути, за можливості, короткою, чітко і конкретно відображати мету, об'єкт та предмет дослідження і бути однаковою в наказі ректора про закріплення тем і керівників за студентами, завданні на ДР, титульному аркуші пояснювальної записки, документах ДЕК та в додатку до диплома.

Право вибору теми роботи надається студенту на підставі його особистої письмової заяви. Зразок заповнення заяви наведено в додатку Б. Вибір теми відбувається до 25 жовтня відповідного навчального року.

Після підписання заяви зазначеними особами вона передається відповідальному за організацію дипломного проектування на кафедрі для підготовки наказу. Після підписання ректором наказу про призначення теми зміна теми дипломної роботи забороняється.

3.2. Загальні вимоги до структури, обсягу та змісту дипломної роботи

Структурними частинами дипломної роботи є:

- ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ (додаток В);
- Завдання (додаток Г);
- Календарний план-графік (додаток Г);
- Реферат, Abstract (додаток Д);
- ЗМІСТ (додаток Е);
 - ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ або УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ (додаток Ж);
- ВСТУП (3-4 сторінки) ;
- РОЗДІЛ І. Теоретико-методичний розділ (до 25 сторінок);
- Висновки до розділу І.

- РОЗДІЛ II. Аналітико-дослідницький розділ (до 25 сторінок) ;
- Висновки до розділу II.
- РОЗДІЛ III. Організаційно-економічний розділ (до 25 сторінок) ;
- Висновки до розділу III.
- ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ (2-3 сторінки) ;
- СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ (не менше 40 джерел)
- ДОДАТКИ *(при необхідності)*.

Обсяг дипломної роботи 70-90 сторінок. До загального обсягу роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки.

Атестаційні роботи подають у вигляді спеціально підготовленого рукопису у друкованому вигляді на аркушах формату А4 шрифтом Times New Roman 14 пунктів, міжрядковий інтервал 1,5 Lines у твердому переплетенні.

Обов'язковий ілюстративний матеріал (таблиці, рисунки тощо). Крім того, при захисті може використовуватись додатково демонстраційний матеріал в графічному (на папері, плівках), електронному (відео матеріали, мультимедіа, презентації тощо) або натурному (моделі, макети, зразки виробів тощо) вигляді.

3.3. Методичні вказівки до виконання розділів дипломної роботи

Реферат (анотація) обсягом 0,5-1 сторінки державною та іноземною (яку вивчав студент) мовами стисло відображає загальну характеристику та основний зміст ДР і містить:

- прізвище, ім'я, по-батькові студента, назва роботи, напрям підготовки, найменування навчального закладу, рік виконання, місто;
- обсяг дипломної роботи, кількість ілюстрацій, таблиць, креслень, додатків і бібліографічних найменувань;

- мету роботи, використані методи та отримані результати (характеристика об'єкта дослідження, нові якісні та кількісні показники, економічний ефект тощо);
- об'єкт та предмет дослідження;
- рекомендації щодо використання або (та) результати впровадження розробок або досліджень (публікація в наукових журналах, акти про впровадження тощо);
- перелік ключових слів (не більше 20).

Приклад анотації наведено у додатку Д.

Зміст подають на початку дипломної роботи після реферату. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), в тому числі вступу, висновків, додатків, списку використаних джерел.

Зміст формується автоматично з використанням вкладок Microsoft Word (Посилання > Зміст).

Перелік умовних позначень (*при необхідності*) подається в дипломній роботі у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом. Перелік необхідно друкувати двома колонками: в лівій за абеткою наводять скорочення, в правій – їх детальне розшифрування.

Якщо скорочення або позначення повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

У вступі обґрунтовується:

актуальність обраної теми на сучасному етапі розвитку підприємств;
ступінь розробки наукової проблеми (вказують науковців, які займалися дослідженням даної проблематики, та коротко аналізуються їхні наукові досягнення у вирішенні визначених проблем);

мета і завдання дослідження (формулюють мету та завдання, уникаючи слів «Дослідження...», «Вивчення...», які вказують на засіб

досягнення мети, а не на саму мету; завдання можуть починатися зі слів «Розробити...», «Обґрунтувати...», «Оптимізувати...», «Провести аналіз...», «Розрахувати...», «Визначити...»);

Приклад формулювання мети роботи:

Метою дипломної роботи є обґрунтування практичних рекомендацій щодо зниження витрат на промислових підприємствах України.

об'єкт дослідження – це ті межі економічної діяльності, які досліджуються. Об'єктом найчастіше виступає процес або явище, що породжують проблемну ситуацію;

Процес – це хід розвитку чого-небудь

Явище – це будь-який вияв змін, перетворень що відбуваються в навколишньому середовищі, подія, факт.

предмет дослідження – це певна частина об'єкту, яка досліджується. Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне і часткове. Об'єкт завжди ширше предмету. Предмет дослідження визначає тему дипломної роботи.

Приклад формулювання об'єкту і предмету дослідження:

Для теми роботи: «Ефективність формування інноваційної діяльності ВАТ «Київприлад» об'єктом дослідження є процес формування інноваційної діяльності, предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних підходів до забезпечення ефективності інноваційної діяльності.

Тобто, об'єкт –інноваційна діяльність (як ширше поняття);

Предмет – ефективність інноваційної діяльності (як вужче поняття, як один із напрямів дослідження в межах об'єкту)

методи дослідження (наводять перелік використаних методів із зазначенням, що саме досліджувалось тим чи іншим методом);

практичне значення одержаних результатів (в даному пункті необхідно викласти короткий зміст практичних результатів дипломної роботи та вказати назву підприємства на якому були використані або

можуть бути використані результати роботи чи запропоновані рекомендації);

Наприклад: Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці та економічному обґрунтуванні пропозиції щодо зміни ланцюгового методу транспортування товару на кільцевий.

Основні результати дослідження отримали позитивний відгук провідних фахівців (назва машинобудівного заводу) та прийняті до використання в його практичній діяльності (акт впровадження №345 від 08.05.2014 р.).

апробація (вказується, на яких наукових конференціях оприлюднено результати наукових досліджень);

Наприклад: Основні теоретичні положення і практичні результати дипломної роботи доповідалися на IV Міжнародній науково-практичній конференції “Проблеми економіки підприємств в умовах сталого розвитку” (Київ, КПІ, 3-4 квітня 2020 р.).

публікації (вказуються назви опублікованих автором тез доповідей на конференціях, статей в збірниках наукових праць чи інших виданнях, із зазначенням місця та дати видання).

I. Теоретико-методичний розділ дипломної роботи формується студентом після опрацювання класичних та сучасних положень (теорій, підходів тощо) з питань, що є об’єктом та предметом роботи. В даному розділі студент повинен представити основні наукові положення, що розкривають тему роботи, проаналізувати їх, розкрити сутність економічних категорій, на які автор спиратиметься у подальшій роботі, описати новітні наукові розробки що розкривають сутність питання, що досліджується, описати існуючі методики оцінювання предмету роботи.

При написанні першого розділу слід пам'ятати про те, що всі наукові роботи захищаються авторським правом, тому при їх використанні обов'язковим є посилання на джерела інформації. При відсутності такого

посилання робота перевіряється на плагіат і у випадку його наявності констатується факт списування дипломної роботи та недопущення її до захисту.

Орієнтовно перший розділ дипломної роботи може мати наступну структуру:

- 1.1. Сутність та класифікація процесів (явищ).
- 1.2. Фактори впливу на процеси (явище).
- 1.3. Методичні підходи до оцінювання та аналізу процесів (явищ).

План розділу не є стандартним, оскільки формується в залежності від теми роботи.

II. Аналітико-дослідницький розділ дипломної роботи передбачає оцінювання та детальний аналіз економічної ефективності об'єкту та предмету дослідження за період не менше чотирьох років.

Ця частина дипломної роботи повинна містити інформацію про господарсько-правові засади функціонування підприємства та його загальну характеристику, результати проведеного аналізу економічного стану підприємства, обґрунтовувати інструментарій дослідження ефективності предмету дослідження, містити економіко-математичну модель у вигляді рівняння регресії, що виражає залежність результативності процесу або явища від факторів, що на нього впливають.

Методика кореляційно-регресійного аналізу

При аналізі даних одним із ключових питань є виявлення взаємозв'язку між параметрами, а саме функціональної залежності між результуючою та факторними ознаками.

Залежність однієї випадкової величини від значень іншої або інших випадкових величин називається *регресійною залежністю* або *регресією*. Аналітичний вигляд такої залежності називається *рівнянням регресії*.

Етапи пошуку залежності: 1) встановлення значимості зв'язків; 2) знаходження аналітичного вигляду залежності.

Перший етап – кореляційний аналіз – виявлення кореляційної залежності. Кореляція – характеризує силу взаємозв'язку між ознаками. Якщо досліджується взаємозв'язок між двома ознаками кореляція – парна, між багатьма – множинна.

Потрібно розуміти, що наявність кореляційного зв'язку не завжди свідчить про наявність причинно-наслідкового зв'язку (рисунок 1).

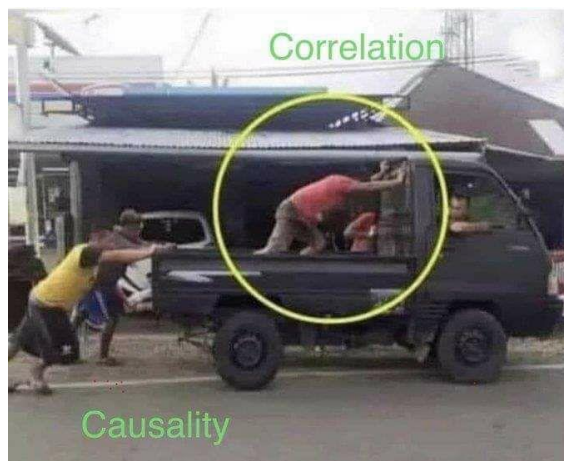

Рисунок 1 – Кореляція чи причинність

Джерело: Internet

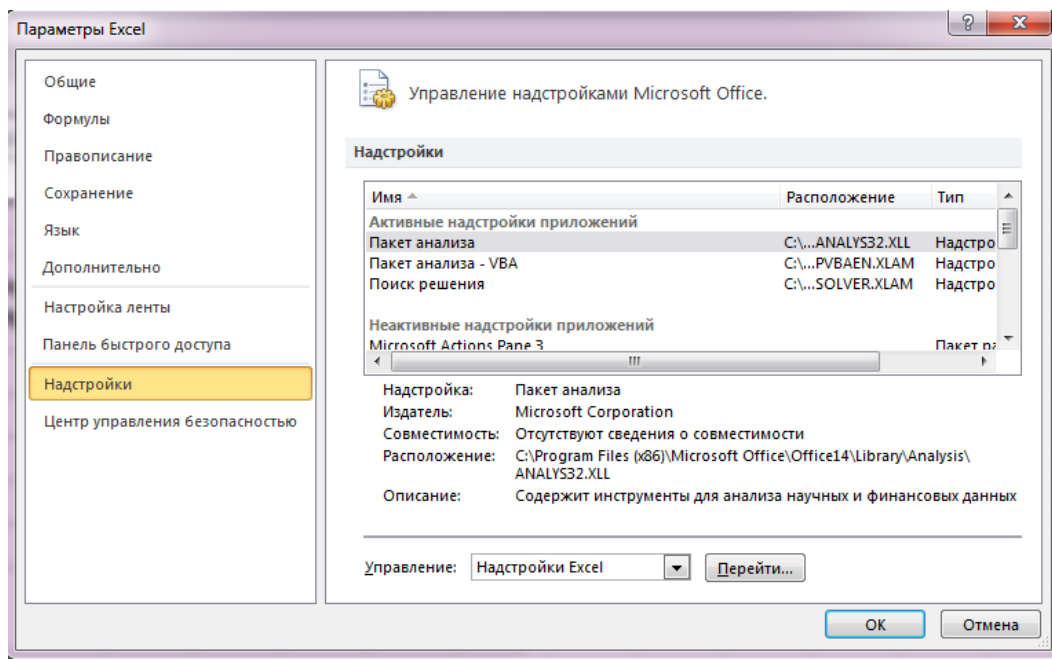
Другий етап – регресійний аналіз.

Кореляцію і регресію прийнято розглядати у сукупності – *кореляційно-регресійний аналіз*.

Проведення кореляційно-регресійного аналізу засобами MS Excel

Для проведення кореляційно-регресійного аналізу потрібно скористатись інструментом **Анализ данных (Данные/Анализ данных)**.

Якщо інструмент **Анализ данных** відсутній в меню, необхідно її додати, використовуючи меню **Файл/Параметры/Надстройки**, у якому вибрати **Пакет анализа**:

Для проведения кореляційного аналізу слід вибрати **Данные/Анализ данных/Корреляция**. У діалоговому вікні потрібно буде заповнити відповідні елементи. Опис елементів діалогового вікна **Корреляция** представлено у таблиці 1.

Таблица 1 – Элементы диалогового окна инструмента «Корреляция»

Блок диалогового окна	Элемент диалогового окна	Зміст елемента диалогового вікна
Входные данные	Входной интервал	Посилання на діапазон даних, які підлягають аналізу. Посилання має складатися не менше, ніж з двох суміжних діапазонів даних, дані в яких розташовані по рядках або по стовпцях
	Группирование	Вибирається («V») для того, щоб вибрати групування за стовпцями або за рядками в залежності від розташування даних у вхідному діапазоні
	Метки в первой строке (Метки в первом столбце)	Якщо перший рядок (стовпець) вхідного діапазону містить назви стовпців (рядків), слід вибрати («V») <i>Метки в первой строке (Метки в первом столбце)</i> . Якщо вхідний діапазон не містить міток, то необхідні заголовки у вихідному діапазоні будуть створені автоматично
Параметры вывода	Выходной интервал	Вибирається («V») для того, щоб результати аналізу вивести у цьому ж листі. Також вводиться посилання на ліву верхню клітину (початок) вихідного діапазону. Клітини вихідного діапазону, що мають співпадаючі

Блок діалогового вікна	Елемент діалогового вікна	Зміст елемента діалогового вікна
		координати рядків і стовпців, містять значення 1, так як кожен рядок або стовпець у вхідному діапазоні повністю корелює сам із собою
	Новый рабочий лист	Вибирається («Y») для того, щоб відкрити новий лист в книзі і вставити результати аналізу, починаючи з клітини A1. Якщо в цьому є необхідність, вводиться ім'я нового листа у відповідному полі
	Новая рабочая книга	Вибирається («Y») для того, щоб відкрити нову книгу і вивести результати аналізу, починаючи із клітини A1 на її першому листі

Для проведення регресійного аналізу в меню **Данные/Анализ данных** потрібно вибрати інструмент аналізу **Регрессия** (у діалоговому вікні потрібно буде заповнити відповідні елементи). Опис елементів діалогового вікна **Регрессия** (таблиця 2).

Таблиця 2 – Елементи діалогового вікна інструмента «Регресія»

Блок діалогового вікна	Елемент діалогового вікна	Зміст елемента діалогового вікна
Входные данные	Входной интервал Y	Посилання на діапазон даних, які підлягають аналізу, по результативній ознаці. Діапазон повинен складатися з одного стовпчика.
	Входной интервал X	Посилання на діапазон даних, які підлягають аналізу, по факторним ознакам. Максимальне число вхідних діапазонів (факторних ознак) – 16
	Метки	Вибирається («Y») , якщо перший рядок або перший стовпець вхідного інтервалу містить назви. Якщо назви відсутні; відповідні назви для даних вихідного діапазону будуть створені автоматично
	Уровень надежности	Виділяється («Y»), щоб включити в вихідний діапазон додатковий рівень надійності. У відповідне поле вводиться рівень надійності, який буде використаний додатково до рівня 95%, що застосовується за умовчанням
	Константа - ноль	Якщо вибрано («Y»), то лінія регресії пройде через початок координат
Параметры вывода	Выходной интервал	Посилання на ліву верхню клітинку вихідного діапазону. Слід врахувати, що будуть заповнені

Блок діалогового вікна	Елемент діалогового вікна	Зміст елемента діалогового вікна
		принаймні, сім стовпців для підсумкового діапазону, що включає в себе: результати дисперсійного аналізу, коефіцієнти регресії, стандартну похибку обчислення $\bar{Y}$, середньоквадратичні відхилення, число спостережень, стандартні похибки для коефіцієнтів
	Новый рабочий лист	Якщо вибрано («Y»), то буде відкрито новий лист в книзі з результатами аналізу, починаючи з клітини A1. Якщо в цьому є необхідність, вводиться ім'я нового листа в полі
	Новая рабочая книга	Якщо вибрано («Y»), то буде відкрита нова книга, яка містить результати аналізу починаючи із клітини A1 на першому листі в цій книзі
Остатки	Остатки	Якщо вибрано («Y»), то залишки будуть включені у вихідний діапазон
	Стандартизированные остатки	Якщо вибрано («Y»), то стандартизовані залишки будуть включені у вихідний діапазон
	График остатков	Якщо вибрано («Y»), то для кожної незалежної ознаки будуть побудовані діаграми залишків
	График подбора	Якщо вибрано («Y»), то для кожної незалежної ознаки будуть побудовані діаграми спостережуваного та передбаченого значень
Нормальная вероятность	График нормальной вероятности	Якщо вибрано («Y»), то буде побудована діаграма нормальної ймовірності

Приклад проведення кореляційно-регресійного аналізу.

Кореляційно-регресійний аналіз прибутковості підприємства

Нехай зв'язок між результативною і факторними ознаками описується лінійним рівнянням регресії:

$$y = a_0 + a_1x_1 + a_2x_2 + a_3x_3 + a_4x_4, \quad (1)$$

де y – чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (тис. грн.),

x_1 – адміністративні витрати (тис. грн.),

x_2 – витрати на збут (тис. грн.),

x_3 – інші операційні витрати (тис. грн.),

x_4 – фінансові витрати (тис. грн.),

a_0 – вільний член рівняння регресії,

a_i – коефіцієнти рівняння регресії, які характеризують кількісний вплив на результуючий показник зміни величини відповідного факторного показника на одиницю його виміру ($i = \overline{1,4}$).

Вхідні дані для проведення кореляційно-регресійного аналізу представлено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Основні фінансові показники діяльності підприємства за 2014 – 2019 рр.

Показник	Рік					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	1157679	1459579	1558549	1659649	2024684	2706103
Адміністративні витрати, тис. грн.	10482	12372	13492	15462	18457	22668
Витрати на збут, тис. грн.	160077	180497	200076	210096	268928	363425
Інші операційні витрати, тис. грн.	15031	18057	18027	22021	13132	10940
Фінансові витрати, тис. грн.	54385	53589	57493	60484	53774	62046

З метою виявлення основних факторів, що впливають на чистий прибуток діяльності підприємства, потрібно провести кореляційний аналіз окремих фінансових показників діяльності підприємства. Для його проведення використано MS Excel (надбудова «Аналіз даних/Кореляція»), результати представлено у таблиці 4:

Таблиця 4 – Результати кореляційного аналізу прибутковості підприємства

Показник	Чистий дохід	Адміністративні витрати	Витрати на збут	Інші опер. витрати	Фінансові витрати
Чистий дохід	1				

Адміністративні витрати	0,989	1			
Витрати на збут	0,995	0,784	1		
Інші опер. витрати	-0,612	-0,571	-0,574	1	
Фінансові витрати	0,613	0,606	0,597	0,0173	1

Оцінка тісноти зв'язку між досліджуваними ознаками здійснювалась із використанням шкали Чеддока (таблиця 5), характеристика представлена у таблиці 6.

Таблиця 5 – Шкала Чеддока

Значення коефіцієнта кореляції	Характеристика тісноти зв'язку
до 0,3	Практично відсутній
0,31–0,5	Слабкий
0,51–0,7	Помітний
0,71–0,9	Сильний (або тісний)
0,91–0,99	Дуже сильний (або дуже тісний)

Таблиця 6 – Характеристика тісноти зв'язку чистого доходу із факторними ознаками

Показник	Адміністративні витрати	Витрати на збут	Інші опер. витрати	Фінансові витрати
Чистий дохід	дуже тісний	дуже тісний	помітний	помітний

За результатами кореляційного аналізу можна зробити висновок (табл. 3), що між чистим доходом і адміністративними витратами та витратами на збут спостерігається дуже тісний зв'язок, між чистим доходом і фінансовими витратами та іншими операційними витратами – помітний.

Результати кореляційного аналізу свідчать про те, що мультиколінеарність наявна ($r_{ij} \neq 0, i \neq j$), але помірна ($r_{ij} < r_{yx, \max}, i \neq j$).

Для встановлення форми зв'язку між досліджуваними ознаками потрібно провести регресійний аналіз. Для його проведення використано MS Excel (надбудова «Аналіз даних/Регресія»), результати представлені у таблицях 7 – 8.

Таблиця 7 – Регресійна статистика

Показник	Значення
Множинний R	0,999983
R-квадрат	0,999966
Нормований R-квадрат	0,999828
Стандартна помилка	7107,201

Скорегований коефіцієнт детермінації $R^2 \approx 0,9998$ (таблиця 5), тобто зміна результативної ознаки на 99,98 % спричинена зміною факторних.

Таблиця 8 – Результати дисперсійного аналізу

Показник	df	SS	MS	F	Значимість F
Регресія	4	1,47E+12	3,67E+11	7269,554	0,008796
Залишок	1	50512302	50512302		
Всього	5	1,47E+12			

Результати дисперсійного аналізу вказують на надійність отриманої моделі: за критерієм Фішера $f^* = 7296,554 > f_{табл} = 0,008796$, де $f_{табл} = F(1 - 0,95; m; n - m - 1)$, тобто рівняння регресії (його коефіцієнти) значиме (на 95 %), вплив випадкових факторів відсутній.

За результатами регресійного аналізу (таблиця 9), оскільки для усіх показників Р-значення менше 0,5, то коефіцієнти можна вважати ненульовими, отже, факторні ознаки впливають на результативну.

Таблиця 9 – Результати регресійного аналізу

Показник	Стандартна помилка	t-статистика	Р-значення	Нижнє 95%	Верхнє 95%
Чистий дохід	66325,6	5,77274302	0,109196641	-459866,045	1225627,395
Адміністративні витрати	8,2	-7,767260866	0,081513541	-168,706192	40,69806409
Витрати на збут	0,6	20,86224539	0,030492062	5,182777965	21,3311619
Інші опер. витрати	3,1	14,17485019	0,044837636	4,557783507	83,42246826
Фінансові витрати	2,2	-10,96977685	0,057874018	-53,0136482	3,888091254

Оцінка статистичної значимості параметрів регресії здійснюється за допомогою t-критерія (таблиця 9), при значеннях t-статистики, які менші $t_{табл}(0,95;n-m-1)=0,078$, природа формування параметрів a_i є випадковою, інакше, слід визнати статистичну значимість параметра. Отже, природа параметра a_1 (пов'язаний із ознакою адміністративні витрати) випадкова, інші параметри (a_2, a_3, a_4) - статистично значимі.

Надійні інтервали для параметрів лінії регресії:

$$-168,7 \leq a_1^* \leq 40,7;$$

$$5,2 \leq a_2^* \leq 21,3;$$

$$4,5 \leq a_3^* \leq 83,4;$$

$$-53,0 \leq a_4^* \leq 3,9.$$

Рівняння множинної регресії має вигляд:

$$\hat{y} = 382880,7 - 64,0\hat{x}_1 + 13,3\hat{x}_2 + 44,0\hat{x}_3 - 24,6\hat{x}_4. \quad (2)$$

Отже, якщо адміністративні витрати зростуть на одиницю, то чистий дохід зменшиться на 64,0 од.; при збільшенні витрат на збут на одиницю, чистий дохід зросте на 13,3 од.; при зростанні інших операційних витрат на одиницю, чистий дохід збільшиться на 44,0 од.; при зростанні фінансових витрат на одиницю, чистий дохід зменшиться на 24,6 од.

Для аналізу впливу зміни питомої ваги факторної ознаки на результуючу у припущенні, що вплив інших факторних ознак відсутній потрібно визначити коефіцієнти еластичності:

$$\varepsilon_i = a_i \frac{\bar{x}_i}{\bar{y}}, i = \overline{1,4}. \quad (3)$$

Тоді $\varepsilon_1 = -0,6$; $\varepsilon_2 = 1,1$; $\varepsilon_3 = -0,1$; $\varepsilon_4 = 0,002$.

Отже, якщо адміністративні витрати зростуть на 1 %, то чистий дохід зменшиться на 0,6%; якщо витрати на збут зростуть на 1 %, то чистий дохід збільшиться на 1,1 %; якщо інші операційні витрати зростуть на 1 %, то

чистий дохід зменшиться на 0,1 %; зростання фінансових витрат майже не вплине на зміну чистого доходу.

III. Організаційно-економічний розділ дипломної роботи присвячений розробці практичних рекомендацій і заходів для вирішення поставлених в дипломній роботі завдань та досягнення мети.

З метою підвищення ефективності діяльності, авторські пропозиції можуть бути пов'язані з впровадженням нового та модернізацією існуючого обладнання, впровадженням нових видів продукції та послуг, методів їх просування, вдосконаленням ціноутворення, проведенням рекламних заходів, наданням додаткових видів послуг клієнтам (доставка товарів клієнтам власним транспортом, створення сприятливих умов користування послугами, гарантійне обслуговування тощо), реалізацією супутніх товарів, зміною методу закупівлі товару, зміною виду транспорту, маршруту доставки, умов співпраці з діловими партнерами тощо.

Даний розділ дипломної роботи може бути виконаний у формі розрахунку окремих підрозділів бізнес-плану.

Ця частина дипломної роботи може мати наступну структуру:

3.1. Напрями зростання (зниження, підвищення ефективності) предмету дослідження.

У даному підрозділі надається повний перелік усіх можливих напрямів підвищення ефективності предмету дослідження та їх характеристика, описуються можливості їх реалізації на обраному підприємстві, здійснюється порівняння їх переваг і недоліків.

3.2. Обґрунтування доцільності пропозицій щодо вдосконалення діяльності підприємства (вказується конкретне спрямування дослідження згідно до обраної теми).

Даний підрозділ будується за наступною логічно-структурною послідовністю подачі матеріалу: вказується проблема, яка ідентифікована в попередньому розділі, описуються організаційні, технічні, економічні,

соціальні пропозиції студента, реалізація яких дозволить вирішити проблеми, які було виявлено в процесі дослідження діяльності підприємства, та які сприятимуть зростанню ефективності його діяльності.

Для кожного заходу повинен бути детально викладений його зміст, вказані строки реалізації, описані процеси, пов'язані з впровадженням, визначено структурний підрозділ, який здійснюватиме його реалізацію, розраховані капітальні інвестиції, визначена кількість і структура персоналу, який задіяний в процесі реалізації заходу, оцінений вплив на реальні процеси виробництва та обслуговування, визначені перспективи розвитку підприємства в результаті реалізації пропозицій студента.

3.3. Розрахунок витрат на реалізацію заходів з організації (формування, удосконалення тощо)...(вказується назва конкретних пропозицій автора) У даному підрозділі студент здійснює розрахунок планової калькуляції продукції або кошторису витрат на послуги, які будуть впроваджені в результаті реалізації авторських пропозицій.

Увага! Розрахунок планової собівартості продукції здійснюється на основі норми витрат відповідного ресурсу та ціни одиниці даного ресурсу.

3.4. Оцінка соціально-економічної ефективності заходів з удосконалення організації (формування тощо) (вказується назва конкретних пропозицій автора). Даний підрозділ містить всебічне обґрунтування соціально-економічної ефективності впровадження запропонованих заходів. Для розрахунку соціально-економічної ефективності повинна бути обрана методика і надано її теоретичне обґрунтування.

Оцінка ефективності запропонованих заходів може охоплювати наступні групи показників за напрямками:

- обґрунтування обсягів зростання виробництва та реалізації продукції (послуг);
- розрахунок повних витрат на реалізацію пропозицій студента;
- розрахунок прибутковості пропозицій студента;

- оцінка ефективності праці персоналу з реалізації рекомендацій;
 - обґрунтування темпів зростання конкурентоспроможності продукції;
 - оцінка зміни іміджу підприємства, потенціалу, організаційної культури;
 - оцінка соціальної ефективності заходів та рішень, що розробляються.
- Конкретні підходи до розрахунку ефективності заходів залежать від обраного в дипломній роботі напрямку дослідження.

Для кількісної характеристики тенденцій і залежностей слід використовувати метод графічного аналізу, кореляції, порівняння, угруповань, факторного аналізу, економіко-математичного моделювання. У процесі аналізу використовуються графічні засоби відображення інформації: таблиці, лінійні графіки, діаграми, схеми, блок-схеми алгоритмів тощо.

IV. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Загальні вимоги до оформлення атестаційної роботи

Атестаційну роботу оформлюють на аркушах формату А4 (210х297 мм). За необхідності допускається використання аркушів формату А3 (297х420 мм).

Текст атестаційної роботи друкують машинописним або машинним (за допомогою комп'ютерної техніки) способом на одній стороні аркуша білого паперу, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

При цьому використовується шрифт –Times New Roman 14 з міжрядковим інтервалом 1,5.

Назви розділів друкують великими літерами, розташовують по центру, нумерація йде за допомогою арабських цифр, **наприклад:**

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами, крім першої великої з абзацного відступу, виділяють жирним шрифтом. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. **Назви підрозділів** друкують малими літерами, крім першої та власних назв, які зустрічаються у заголовках, та розташовують по ширині, **наприклад:**

1.1. Методичні підходи до оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства

Крапка в кінці підрозділу не ставиться!

Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати одному інтервалу.

Кожна структурна частина атестаційної роботи, а саме, **ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ або УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ, ВСТУП, РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2, РОЗДІЛ 3, ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ або ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ, ДОДАТКИ** починається з нової сторінки.

До загального обсягу атестаційної роботи НЕ ВХОДЯТЬ додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки (проте вони підлягають суцільній нумерації).

У процесі оформлення роботи необхідно **в кінці кожного розділу** написати **узагальнюючі висновки**. В них стисло, однак змістовно, слід охарактеризувати, що було проаналізовано, узагальнено, обґрунтовано, розроблено в даному розділі.

Висновки до розділу оформлюються окремо у вигляді окремого підрозділу, по центру, однак без його нумерації. Наприклад:

Висновки до розділу 1

Висновки до розділу можуть займати не більше 1-2 стор.

Кожен **підрозділ** має логічно завершуватися узагальнюючим текстом (не відокремлюється пропущеним рядком), обсягом до 1 сторінки, що виконується у відповідності до загальних вимог оформлення роботи.

Після останнього розділу, наприкінці атестаційної роботи подаються **ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ** або **ВИСНОВКИ**, у яких систематизуються загальні результати виконаної роботи. Їх обсяг становить 2-3 сторінки. Загальні висновки подаються у тому ж форматі, що й текстова частина.

4.2. Нумерація

Всі сторінки структурних частин атестаційної роботи підлягають наскрізній нумерації. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №, використовуючи опцію «колонтитул».

Підрозділи нумерують в межах кожного розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад, «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу, виділяючи його жирним шрифтом. Такі структурні частини атестаційної роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки до розділу, загальні висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера (**не можна писати: 1 ВСТУП або Розділ 6. ВИСНОВКИ**).

Першою сторінкою атестаційної роботи є титульний аркуш, який підлягає загальній нумерації сторінок диплома, але номер на ньому не ставиться. На

таких структурних елементах, як **ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА, ЗАВДАННЯ, КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН-ГРАФІК, РЕФЕРАТ, ABSTRACT** нумерація теж не ставиться, однак вони враховуються у загальну кількість сторінок диплому. Тобто, нумерація сторінок починається зі **ЗМІСТУ**. При цьому номер проставляють у **правому верхньому куті сторінки** без крапки в кінці. Нумерація припиняється на сторінці зі словом **ДОДАТКИ**, тобто це є остання сторінка з номером.

Зверніть увагу на вимоги щодо нумерації перших сторінок диплому!!!
(наскрізна нумерація починається з титульного аркуша, але номери сторінок на перших аркушах не ставляться. Вперше номер сторінки проставляється на сторінці із заголовком «ЗМІСТ», тобто це вже буде сторінка 7-8).

4.3. Ілюстрації

Креслення, схеми, графіки, карти, фотографії і таблиці необхідно подавати в дипломі після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках атестаційної роботи, вносять до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації формату більше А4 розміщують у додатках.

Відстань між заголовком ілюстрації та текстом повинна дорівнювати полуторному інтервалу.

Ілюстрації позначають в тексті словом **Рисунок** та підписують внизу самої ілюстрації і нумерують послідовно в межах розділу за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу та порядкового номера ілюстрації (Рисунок 1.2) (другий рисунок першого розділу), між якими ставиться крапка, а після неї тире (потім йде назва).

Після кожної ілюстрації обов'язково вказується джерело (курсив, 12 шрифт) (наприклад, посилання на відповідну літературу, або як на результат власного дослідження):

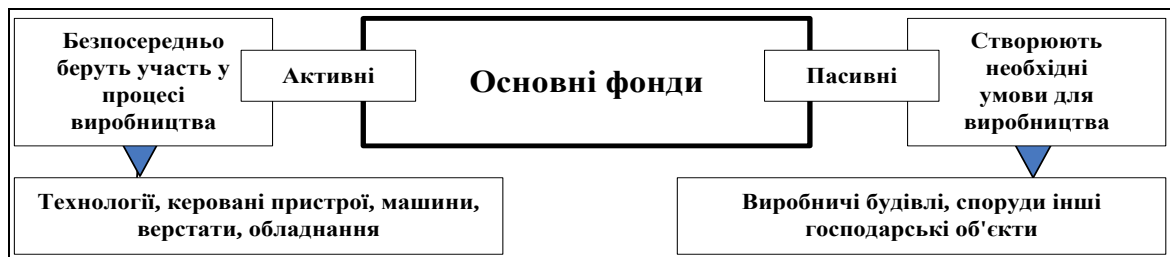

Рисунок 1.2 – Поділ основних фондів на активні та пасивні

Джерело: створено на основі [3]

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках «(рис. 2.1)» або зворот типу: «...як видно з рис. 2.1» або «... як це показано на рис. 2.1».

4.4. Таблиці

Цифровий матеріал повинен оформлюватися у вигляді **таблиць**. Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті так, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку атестаційної роботи або з поворотом за стрілкою годинника. Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. Над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера та назви. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Якщо в розділі диплому одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

Слово «Таблиця» починається з великої літери та вирівнюється по ширині тексту. Назва таблиці позначається 14 шрифтом Times New Roman, з міжрядковим інтервалом 1,5. Текст таблиці друкують 12 шрифтом Times New Roman, одинарним міжрядковим інтервалом, наприклад:

Таблиця 1.1 – Розрахунок умовно-змінних витрат підприємства

Статті витрат	Джерела даних	Витрати (грн.)			
		на 1 од.	на місяць	на квартал	на рік
1	2	3	4	5	6
1. Сировина і матеріали	Табл.4.1.				
2. Малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА)	Табл. 4.2.				

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з малих. Якщо таблиця розміщується на кількох сторінках, то здійснюється її розрив (опція «Таблиця» у Word) і на наступній сторінці підписують: «Продовження таблиці», вказуючи її номер, наприклад:

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5	6
3. Електроенергія	Табл. 4. 3.				
4. Комунальні послуги	Табл. 4. 3.				
5. Запасні частини	Табл. 4.4.				
6. ФОП виробничого персоналу	Табл. 4.5.				
7. Нарахування на ФОП виробничого персоналу	Табл. 4.6.				
8. Послуги сторонніх організацій	Табл. 4.10.				
9. Інші витрати	П.4.9				
ВСЬОГО:					

Джерело: складено автором (або розроблено, якщо таблиця є авторською) на основі бухгалтерської звітності підприємства

Після кожної таблиці обов’язково вказується джерело (курсив, 12 шрифт) (наприклад, посилання на відповідну літературу, або як на результат власного дослідження) (див. п.1.3. Ілюстрації).

4.5. Формули та примітки

Формули в дипломі нумеруються в межах розділу (а не підрозділу!). Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу та числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки, пояснення кожного символу починають з нового рядка, наприклад:

$$D = F (P, I, Z, W, P_{\text{sub}}, P_{\text{com}}, N, B), \quad (3.1)$$

де P – величина цін;

I – доходи покупців;

Z – споживчі смаки;

W – очікування споживачів;

P_{sub} – ціни на субститути (замінники);

P_{com} – ціни на комплементарні (взаємодоповнюючі) товари;

N – кількість покупців;

B – інші фактори.

Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі і нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту. Складні формули доцільно зображати за допомогою редактора формул у тестовому форматі Word.

Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула є складовою речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації. Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених

правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього потребує побудова тексту, що передує формулі.

Примітки (зноски) до тексту і таблиць нумерують послідовно наскрізно в межах однієї сторінки. Якщо є одна примітка, то її не нумерують, а подають так: «Примітка: ...». Шрифт –Times New Roman 10 з одинарним міжрядковим інтервалом. Для їх написання доцільно використовувати опцію «Вставка, Зноска» у Word.

4.6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

При написанні атестаційної роботи студент повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі результати, при чому на останні видання.

Посилання в тексті атестаційної роботи слід зазначати порядковим номером за «СПИСКОМ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» чи «ПЕРЕЛІКОМ ПОСИЛАНЬ», виділеним двома квадратними дужками, наприклад:

«...у працях [1-6] визначено....»

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити **цитати**. Текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться в тій граматичній формі, що подана у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання. Цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело. При непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами) слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело. В кінці цитування необхідно у квадратних дужках вказати порядковий номер джерела зі списку використаних джерел, номери сторінок або ілюстрацій, таблиць, формул. Приклад **цитати в тексті**:

«...Виробничий процес – це сукупність взаємопов’язаних трудових дій робітників, у результаті яких утворюються матеріальні цінності» [5, с. 52]....».

Посилання на ілюстрації диплому вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «....(рис. 1.2)....».

Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад, «...у формулі (2.1)....».

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» пишуть скорочено, наприклад, «...у табл. 1.3».

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад, «...див. табл. 1.3».

4.7. Оформлення списку використаних джерел чи переліку посилань

Список використаних джерел містить бібліографічні описи використаних джерел, на які є посилання в тексті. Його розміщують після висновків. Список складають після написання роботи, виписуючи з каталогів і бібліографічних показників без пропусків будь-яких елементів опису чи скорочення назв.

В Україні діють два затверджені Національні стандарти, що відповідають за оформлення бібліографічної інформації в науковій роботі.

1. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Чинний від 2007-07-01]. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 47 с.

Це регламентуючий документ для оформлення бібліографічних списків, списків використаної літератури, списків літератури в наукових роботах тощо.

2. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання.

Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.

Цей стандарт є регламентуючим документом для оформлення бібліографічних посилань та бібліографічних списків посилань у наукових роботах. Він установлює види бібліографічних посилань, правила та особливості їхнього складання й розміщення в документах. Стандарт поширюється на бібліографічні посилання в опублікованих і неопублікованих документах незалежно від носія інформації. «Список використаної літератури» (як частини довідкового апарату) наводять у формі бібліографічного запису (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006).

Приклади оформлення бібліографічного опису використаних джерел подано в додатку К.

Джерела в описі можна розміщувати двома способами: **в алфавітному порядку або в порядку згадування у тексті.**

1) Якщо оформлюється **«СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ»**, то літературу розміщують **в алфавітному порядку прізвищ** перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку, але на початку списку подаються законодавчі документи зі збереженням принципу верховенства права, а саме: Конституція, Кодекси, Закони, Постанови, Укази. В кінці списку подаються Інтернет-джерела. Для сортування списку за алфавітом доцільно використовувати опцію «Таблиця, Сортування» у Word, яка допомагає автоматично розмістити джерела в алфавітному порядку.

2) Якщо оформлюється **«ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ»**, список літератури подається **у порядку згадування по тексту** (найбільш зручний спосіб).

4.8. Оформлення додатків

Додатки є продовженням атестаційної роботи. Додатки починаються з окремого листа, на якому по центру жирним шрифтом 72, великими літерами

друкується слово **ДОДАТКИ**. Ця сторінка нумерується останньою в роботі і зазначається у змісті. Інші сторінки в додатках **НЕ НУМЕРУЮТЬСЯ!**

Кожний новий додаток починається з нової сторінки. Додаток повинен мати букву, надруковану угорі, жирним шрифтом, посередині рядка, малими літерами з першої великої. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток_____» і велика літера, що позначає додаток. Слід за додатком друкується таблиця з відповідною літерою, цифрою та назвою (як в роботі). Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, Ї, І, Й, О, Ч, Ь.

Приклад:

Додаток А

Таблиця А1 – Звіт про фінансові результати підприємства

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка. Наприклад, другий рисунок першого розділу додатка Д:

Рисунок Д2 – Назва

При цьому перша формула додатка А позначається: (А.1)

V. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ

5.1. Нормоконтроль

Для допущення атестаційної роботи до захисту перед членам Державної екзаменаційної комісії студент повинен пройти нормоконтроль.

Нормоконтроль – перевірка технічного оформлення атестаційної роботи у відповідності до даних методичних рекомендацій. Проведення нормоконтролю покладається на відповідальну особу, що визначається

кафедрою. Проходження нормоконтролю засвідчується підписом відповідальної особи на аркуші з календарним планом-графіком.

5.2. Підготовка відгуку на дипломну роботу

За два тижні до захисту дипломної роботи студент надає відгук наукового керівника. Відгук складається керівником у довільній формі із зазначенням:

- актуальності теми, в інтересах або на замовлення якої організації він виконаний (в рамках науково-дослідної роботи кафедри, підприємства, НДІ тощо);
- відповідності виконаної роботи виданому завданню;
- рівню розкриття окремих питань роботи та ступеня самостійності при виконанні роботи;
- рівня теоретичної та практичної підготовки, знання фахової літератури, підготовленості студента до прийняття сучасних рішень;
- умінь аналізувати необхідні літературні джерела, приймати обґрунтовані (інженерні, наукові) рішення, застосовувати сучасні системні та інформаційні технології, проводити фізичне або математичне моделювання, обробляти та аналізувати результати експерименту;
- найбільш важливих теоретичних і практичних результатів, апробації їх (участь у конференціях, семінарах, оформлення патентів, публікація в наукових журналах тощо);
- відповідності якості підготовки студента вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця і можливості присвоєння йому відповідної кваліфікації;
- інші питання, які характеризують професійні якості студента.

Керівник оцінює дипломну роботу записом «може бути допущена до захисту», а в разі негативної оцінки – «До захисту не допускається». У випадках негативного висновку щодо допуску на захист це питання

вноситься на розгляд засідання кафедри за участю наукового керівника. Форма відгуку на дипломну роботу надається в додатку 3.

5.3. Рецензування дипломної роботи

Завершена дипломна робота бакалавра направляється кафедрою на зовнішню рецензію (направлення на рецензію у додатку К). До рецензування залучаються провідні фахівці факультету менеджменту та маркетингу. Коло наукових та фахових інтересів рецензентів має відповідати тематиці дипломної роботи бакалавра.

Завдання рецензування – оцінити теоретико-методологічний рівень підготовки випускника, рівень оволодіння ним науковими методами в процесі дослідження, вміння застосувати теоретичні знання до аналізу практичної діяльності підприємств, здатність формулювати висновки і пропозиції, що мають практичне значення.

Рецензія складається у довільній формі із зазначенням:

- відповідності ДР затвердженій темі та завданню;
- актуальності теми;
- реальності ДР (його виконання на замовлення підприємств, організацій, за науковою тематикою кафедри, НДІ тощо);
- глибини техніко-економічного обґрунтування прийняття рішень;
- ступеня використання сучасних досягнень науки, техніки, виробництва, інформаційних технологій;
- обґрунтованості та оригінальності прийнятих рішень та отриманих результатів;
- правильності проведених розрахунків;
- якості виконання та відповідності текстового матеріалу вимогам чинних стандартів;
- можливості впровадження результатів ДР;
- недоліків роботи;

- оцінки за 4-бальною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і можливості присвоєння студенту-випускнику відповідної кваліфікації (формулювання згідно з ОКХ та навчальним планом).

Рецензія не повинна дублювати відгук керівника, тому що відгук керівника – це в основному характеристика професійних та громадянських якостей дипломника та його роботи в процесі дипломного проектування, а рецензія – це характеристика якості безпосередньо дипломної роботи.

Негативна оцінка роботи рецензентом, не є підставою до недопущення її до захисту в ДЕК.

Рецензент має підписати рецензію із зазначенням свого прізвища, ім'я та по-батькові, місця роботи і посади. Підпис рецензента завіряється підписом декана (заступника декана) факультету та скріплюється печаткою. Форма рецензії надана у додатку Л.

5.4. Підготовка до захисту

Виконана дипломна робота подається на кафедру за десять днів до початку встановленого терміну захисту . Відповідальність за своєчасне виконання дипломних робіт покладається безпосередньо на випускників.

Науковий керівник здійснює загальне керівництво виконанням студентом ДР і несе відповідальність за наявність у роботі помилок системного характеру; у разі невиконання студентом його рекомендацій щодо виправлення таких помилок, зазначає це у відгуку.

Студент зобов'язаний подавати дипломну роботу керівнику на перевірку частинами у встановлені терміни відповідно до плану-графіку. У разі невиконання студентом календарного графіка керівник має право винести на засідання кафедри дане питання.

Підписана автором дипломна робота разом з відгуком керівника та рецензією подається завідувачу кафедри, який вирішує питання щодо

допуску студента до захисту, роблячи відповідний запис на титульному аркуші дипломної роботи.

Перед захистом випускник повинен ознайомитися з рецензією та відгуком керівника та підготувати відповідь на зауваження.

До захисту дипломної роботи допускаються студенти, що повністю виконали усі вимоги навчального плану, отримали визначений мінімум залікових балів за спеціальністю і позитивний відгук наукового керівника на дипломну роботу бакалавра.

До захисту дипломної роботи не допускаються студенти, які не виконали навчальної програми і мають на момент подання до захисту дипломної роботи академічну заборгованість.

5.5. Захист дипломної роботи

Випускні роботи захищаються перед Державною екзаменаційною комісією (ДЕК) на відкритому засіданні. Для виступу студентові надається до 10 хвилин, що відповідає письмовій доповіді викладеній на 5-6 сторінках. Виступ студента на відкритому засіданні ДЕК повинен бути старанно підготовленим, стислим і змістовним.

Тези доповіді і демонстраційний матеріал випускник готує заздалегідь. Не слід переказувати вступ та зміст всіх розділів роботи, зупинятися на технічній стороні розрахунків. В першій частині доповіді необхідно стисло визначити мету та завдання роботи, обґрунтувати актуальність теми, охарактеризувати об'єкт та предмет дослідження. Друга її частина присвячується викладенню суті запропонованих заходів та обґрунтуванню їх ефективності. Під час доповіді необхідно звертати увагу членів ДЕК на демонстраційний матеріал, коротко пояснюючи його зміст.

Члени ДЕК можуть задавати випускникові питання щодо змісту роботи, а також з окремих дисциплін. Відповіді студента мають бути конкретними, аргументованими і короткими. Після відповіді випускника на запитання

секретарем ДЕК оголошується відгук керівника і рецензія. Студент має відповісти на всі зауваження або погодитися з ними.

Результати захисту обговорюються на закритому засіданні ДЕК, де виводиться остаточна оцінка дипломної роботи бакалавра та приймається рішення про присвоєння випускникові кваліфікації бакалавра і видачу йому диплома державного зразка. Рішення комісії оголошується її головою в той же день.

5.6. Критерії оцінювання

Дипломна робота до захисту не допускається. Робота подана керівникові на перевірку або на будь-який подальший етап проходження з порушеннями термінів, що встановлені регламентом, написана на тему, що своєчасно не була затверджена наказом по НТУУ «КПІ», виконана не самостійно, структура не відповідає вимогам, відсутнє економічне обґрунтування запропонованих заходів, недбало оформлена.

Підсумкову диференційовану оцінку дипломної роботи бакалавра визначає ДЕК, а її рішення є остаточним і оскарженню не підлягає. У процесі визначення оцінки дипломної роботи враховуються наступні показники якості роботи:

Змістовні аспекти дипломної роботи:

- актуальність обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- застосування стандартних програмних продуктів (технологій);
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- рівень викладення роботи та її оформлення.

Якість захисту дипломної роботи:

- уміння стисло, послідовно, чітко викласти сутність і результати;
- здатність аргументовано захищати викладені пропозиції;
- загальний рівень підготовки студента;
- володіння культурою презентації дипломної роботи бакалавра.

Критерії оцінювання:

Відмінно. Дипломна робота є бездоганною, має практичне значення, доповідь логічна і коротка, проголошена вільно, відгук і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів ДЕК правильні, стислі.

Добре. Тема дипломної роботи розкрита, але мають місце недоліки непринципового характеру. В теоретичній частині поверхово зроблений аналіз літературних джерел, недостатньо використані інформаційні матеріали організацій, мають місце окремі зауваження у відгуку та рецензії, доповідь логічна, відповіді на запитання членів ДЕК, в основному, правильні, оформлення роботи виконано в межах вимог.

Достатньо. Тема дипломної роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру. Нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має виражений компіляційний характер, добір інформаційних матеріалів не завжди обґрунтований, заходи і пропозиції, що містяться у другому розділі, непереконливо обґрунтовані, відгуки містять окремі зауваження, доповідь прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання членів ДЕК правильні або повні, є зауваження щодо оформлення роботи.

Незадовільно. Нечітко сформульована мета дипломної роботи. Розділи мало пов'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхово, запропоновані заходи випадкові і не мають системного характеру, економічне обґрунтування неповне. Оформлення роботи не відповідає вимогам. Відповіді на запитання членів ДЕК неточні або неправильні.

Додаток А
Теми дипломних робіт

Мета дослідження	Предмет дослідження	Об'єкт дослідження	База дослідження
Економічне обґрунтування напрямів зростання Економічне обґрунтування напрямів зниження Економічне обґрунтування напрямів ефективного використання Економічне обґрунтування напрямів підвищення ефективності Ефективність формування Ефективність використання Організація ефективного Організація ефективного використання	прибутковості доходності ефективності операційної фінансової зовнішньоекономічної інвестиційної інноваційної логістичної виробничої збутової рекламної закупівельної соціальної фінансових ризиків інвестиційних ризиків бюджетування контролінгу	діяльності	ПАТ... ПрАТ... ТОВ... ПП.... ДП..

	прибутковості витрат ефективності запасів матеріаломісткості енергомісткості планування прогнозування резервів	виробництва	
	прибутковості собівартості асортименту ціноутворення конкурентоспроможнос ті конкурентних переваг якості трудомісткості	продукції	
	продуктивності мотивації оплати нормування стимулювання	праці	

	власного позичкового залученого оборотного	капіталу	
	необоротних оборотних чистих	активів	
	трудових матеріальних енергетичних фінансових інвестиційних	ресурси	
	складського ремонтного енергетичного транспортного допоміжного	господарства	

Організація реалізації стартап-проекту.....

(Орієнтовна структура роботи: особливості реалізації стартап-проекту, фактори впливу на реалізацію стартап-проекту....., бізнес-модель реалізації стартапу(обґрунтування вибору організаційно-правової форми реалізації стартап-проекту та опис етапів її реєстрації), формування річного та довгострокового плану виробництва (продукції, послуги, роботи)(розрахунок точки беззбитковості, прогнозування обсягів виробництва), розрахунок обсягів та планування матеріального-технічного забезпечення реалізації стартап-проекту..., план кадрового забезпечення реалізації стартап-проекту....., розрахунок витрат на реалізацію стартап-проекту....., економічна ефективність реалізації стартап-проекту (капітальних витрат, прибутку, терміну окупності), економічне

Обґрунтування ефективності реалізації стартап-проекту.....

(ринковий аналіз потенціалу реалізації стартап-проекту (аналіз ринку, конкурентів, споживачів, визначення цільового ринку), Аналіз ефективності маркетингового забезпечення реалізації стартап-проекту (аналіз стратегії, каналів збуту, способів рекламування тощо), Порівняльний аналіз техніко-економічних характеристик продукції стартап-проекту (порівняння з конкурентами характеристик продукції, цін, обладнання, що використовується в процесі виробництва тощо).

Комплексний методичний підхід до обґрунтування ефективності реалізації стартап-проекту (методи оцінювання ефективності с-п, оцінювання конкурентних переваг, оцінювання інвестиційної ефективності, оцінювання

Організація фінансування стартап-проекту і залучення інвестицій (джерела фінансування стартап-проектів, вимоги та критерії відбору джерел фінансування, способи залучення інвестицій, способи пошуку інвесторів, оцінювання інвестиційної привабливості стартапів, планування інвестицій тощо)

Додаток Б
Заява

Завідувачу кафедри економіки
і підприємництва
к.е.н., професору Крушу П.В.
студента групи номер групи
Прізвище, ім'я, по-батькові

ЗАЯВА

Прошу затвердити мені тему дипломної роботи _____

Керівником дипломної роботи прошу призначити

Керівник дипломної роботи згоден _____ / _____ /

Дата і підпис студента _____

Додаток В

Титульний аркуш дипломної роботи

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

(повна назва інституту/факультету)

(повна назва кафедри)

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри

(підпис)

(ініціали, прізвище)

“ ” 20__ р.

Дипломна робота

на здобуття ступеня бакалавра
з спеціальності (спеціалізації) _____

(код та назва спеціальності)

на тему: _____

Виконав (-ла): студент (-ка) _____ курсу, групи _____
(шифр групи)

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

Керівник _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

(підпис)

Консультант _____
(назва розділу) (посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище, ініціали)

(підпис)

Рецензент _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

(підпис)

Засвідчую, що у цій дипломній роботі немає
запозичень з праць інших авторів без відповідних
посилань.

Студент _____
(підпис)

Київ – 20__ року

Додаток Г
Завдання на дипломну роботу

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Факультет (інститут) _____
(повна назва)

Кафедра _____
(повна назва)

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Спеціальність (спеціалізація) _____
(код і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(підпис) (ініціали, прізвище)
« ____ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ
на дипломну роботу студенту

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від « ____ » _____ 20__ р. № _____

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст (дипломної роботи) розрахунково-пояснювальної записки (перелік завдань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік (ілюстративного) графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслеників, плакатів тощо) _____

6. Консультанти розділів роботи*

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Студент

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

(ініціали, прізвище)

* Консультантом не може бути зазначено керівника дипломного проекту (роботи)

Додаток Д

Реферат (Анотація)

Дипломна робота Іванова Івана Івановича на тему «Економічне обґрунтування напрямів зниження трудомісткості продукції ПАТ «Київприклад», спеціальність 051 «Економіка», освітня програма «Економіка бізнес-підприємства».

Дипломна робота складається зі вступу, 2 розділів, висновків та рекомендацій, додатків.

Робота виконана в обсязі 70 сторінок, містить 5 рисунків, 17 таблиць та 2 додатки.

Мета роботи полягає в дослідженні напрямів зниження трудомісткості продукції та пошуку шляхів зростання продуктивності праці, оптимізації виробничого процесу з метою економії витрат праці.

Для аналітичного дослідження та розробки пропозицій в роботі використані абстрактно-логічний метод, метод ланцюгових підстановок, відносних різниць та часткової участі, а також метод таксономії, методи групування, індексний, графічний, економіко-математичного моделювання.

В роботі запропонована оптимізація асортименту продукції за критерієм мінімум трудомісткості, що дозволить отримати щорічну економію трудових витрат в обсязі 4567 людино-годин та додатковий прибуток в сумі 32675 грн. Аналітичні дослідження дозволили розробити рекомендації щодо доцільності використання запропонованих заходів на підприємстві ПАТ «Київприклад».

Об'єкт дослідження –.....

Предмет –.....

Ключові слова:.....

Додаток Е

Зміст

1. ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	
ВСТУП	
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТРУДОМІСТКОСТІ ПРОДУКЦІЇ.....	
1.1. Сутність трудомісткості продукції та особливості її формування на сучасному підприємстві	
1.2. Класифікація резервів зниження трудомісткості продукції на промислових підприємствах.....	
1.3. Вибір та обґрунтування системи показників для оцінки рівня трудомісткості продукції	
Висновки до розділу I	
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ТРУДОМІСТКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПАТ «КИЇВПРИЛАД»	
2.1. Господарсько-правові засади функціонування та загальна характеристика ПАТ «Київприлад»	
2.2. Аналіз економічного потенціалу ПАТ «Київприлад»	
2.3. Методика аналізу показників трудомісткості продукції та фактори її оптимізації.....	
2.4. Аналіз динаміки та рівня трудомісткості продукції ПАТ «Київприлад».....	
Висновки до розділу II.....	
РОЗДІЛ III. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ЗНИЖЕННЯ ТРУДОМІСТКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПАТ «КИЇВПРИЛАД».....	
3.1. Напрямки зниження трудомісткості продукції ПАТ «Київприлад».....	

3.2. Обґрунтування доцільності модернізації лінії виробництва засобів автоматизації ПАТ «Київприлад».....	
3.3. Розрахунок витрат на модернізацію лінії виробництва засобів автоматизації ПАТ «Київприлад».....	
3.4. Оцінка соціально-економічної ефективності модернізації лінії виробництва засобів автоматизації ПАТ «Київприлад».....	
Висновки до розділу III.....	
РОЗДІЛ IV. ОХОРОНА ПРАЦІ ПАТ «Київприлад».....	
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

2. ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

- 1.1. Економічна сутність поняття «інновації» та їх класифікація
 - 1.2. Інноваційний потенціал підприємства та складові його формування
 - 1.3. Методичні підходів до формування та оцінювання складових інноваційного потенціалу підприємств
- Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПАТ «КИЇВПРИЛАД»

- 2.1. Характеристика виробничо-господарської діяльності ПАТ «Київприлад»

- 2.2. Аналіз фінансово-економічного стану ПАТ «Київприлад»
 - 2.3. Діагностика інноваційного потенціалу ПАТ «Київприлад»
 - 2.4. Дослідження кореляційно-регресійної залежності інноваційного потенціалу ПАТ «Київприлад» від факторів його формування
- Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПАТ «КИЇВПРИЛАД»

- 3.1. Проблеми ефективної реалізації інноваційного потенціалу підприємств в сучасних умовах
 - 3.2. Обґрунтування економічної ефективності розвитку інтелектуального потенціалу ПАТ «Київприлад»
 - 3.3. Інформаційне забезпечення процесу концентрації та обміну знань в ПАТ «Київприлад»
 - 3.4. Прогнозування тенденцій зміни економічної ефективності діяльності ПАТ «Київприлад» в умовах реалізації запропонованих заходів
- Висновки до розділу 3

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Додаток Ж
Перелік умовних скорочень

W – обсяг виробленої продукції у вартісному вимірі;
 Q – обсяг виробленої продукції у натуральному вимірі;
 C_i – ціна одиниці i -го виду продукції;
 C_j – ціна одиниці j -го виду ресурсу;
 T_m – трудомісткість усього обсягу продукції;
 S – собівартість одиниці продукції;

Індекси

$_{пл}$ – плановий;
 $_{ф}$ – фактичний;
 $_i$ – вид продукції;
 $_j$ – ресурс;
 $_{\Sigma}$ – сумарні витрати;
 $_{ц^{пл}}$ – у планових цінах.

Додаток 3
Відгук керівника дипломної роботи

ВІДГУК

**керівника (наукового керівника) дипломного проекту
(дипломної роботи, магістерської дисертації)**

на здобуття ступеня _____

(бакалавра/магістра)

виконаного (-ої) на тему: _____

студентом (-кою) _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник (науковий керівник)
дипломного проекту (роботи)
(магістерської дисертації)

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Пам'ятка керівнику

Відгук складається у довільній формі (використання бланків-шаблонів неприпустимо) із зазначенням: актуальності теми, в інтересах або на замовлення якої організації робота виконана (в рамках науково-дослідної роботи кафедри, підприємства, НДІ тощо); відповідності виконаної роботи виданому завданню; короткого критичного огляду змісту окремих частин роботи із зазначенням найбільш важливих і значущих питань, у яких виявилася самостійність студента, його рівень теоретичної та практичної підготовки, ерудиція, знання фахової літератури; підготовленість студента до прийняття сучасних рішень, умінь аналізувати необхідні літературні джерела, приймати правильні (інженерні, наукові) рішення, застосовувати сучасні системні та інформаційні технології, проводити фізичне або математичне моделювання, обробляти та аналізувати результати експерименту; найбільш важливих теоретичних і практичних результатів, їх апробації (участь у конференціях, семінарах, оформлення патентів, публікація в наукових журналах тощо); своєчасність виконання календарного плану, недоліки роботи та тих, що виявилися у роботі магістранта інші питання, які характеризують професійні якості студента. Висновки щодо відповідності якості підготовки студента вимогам стандарту вищої освіти і можливості присвоєння йому ступеня бакалавра (магістра) та кваліфікації (назва).

Додаток Ж
Направлення на рецензію

НАПРАВЛЕННЯ НА РЕЦЕНЗІЮ

Шановний _____

(вчене звання, прізвище та ініціали рецензента)

Прошу Вас до «___» _____ 20__ р. підготувати й надати рецензію
(дата надання рецензії)

на дипломний проект (дипломну роботу, магістерську дисертацію)

на здобуття ступеня _____
(бакалавра/магістра)

студента (-ки) _____
(прізвище, ініціали)

на тему _____

(повна назва теми ДП (ДР, МД))

Завідувач кафедри

(назва кафедри) (підпис) (ініціали, прізвище)

«___» _____ 20__ р.

Додаток І
Рецензія на дипломний проект (дипломну роботу,
магістерську дисертацію)

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломний проект (дипломну роботу, магістерську дисертацію)
на здобуття ступеня _____
(бакалавра/магістра)

виконаний (-у) на тему: _____
(повна назва теми ДП (ДР, МД))

студентом (-кою) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Рецензент

_____	_____	_____
(посада, науковий ступінь, вчене звання)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

Печатка установи, організації рецензента *(тільки для зовнішнього рецензента)*

Пам'ятка рецензенту

Рецензія складається у довільній формі (використання бланків-шаблонів неприпустимо) із зазначенням: відповідності дипломного проекту (дипломної роботи, магістерської дисертації) затвердженій темі та завданню; актуальності теми; реальності роботи (виконання на замовлення підприємств, організацій, за науковою тематикою кафедри, НДІ тощо); загальний огляд змісту роботи, при цьому рецензент оцінює кожний розділ роботи, глибину техніко-економічного обґрунтування прийняття рішень (для проекту); ступеня використання сучасних досягнень науки, техніки, виробництва, інформаційних та інженерних технологій; оригінальності прийнятих рішень та отриманих результатів; правильності проведених розрахунків і конструкторсько-технологічних рішень; наявності і повноти експериментального (математичного моделювання) підтвердження прийнятих рішень; якості виконання пояснювальної записки, відповідності креслеників вимогам стандартів; можливості впровадження результатів; недоліків; загальна оцінка («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), яку, на думку рецензента заслуговує робота та її відповідність вимогам, можливості присвоєння студенту-випускнику ступеня бакалавра/магістра та кваліфікації (формулювання згідно з навчальним планом спеціальності).

Додаток К
ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ
БІБЛОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с. 3. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с. 4. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів : Тріада плюс, 2004. 392 с. 5. Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с. 6. Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті-1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.
Два автори	1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 2. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 3. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІПЛЮС, 2015. 212 с. 4. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с. 5. Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах : практ. посіб. Харків : Право, 2011. 136 с.
Три автори	1. Комаров В. В., Свілична Г. О., Удадьова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с. 2. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с. 4. Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.
Чотири автори	1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.

	3. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с. 4. The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінальновиконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с. 3. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с. 4. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с. 5. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.
Без автора	1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с. 2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с. 3. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Генеза, 2004. 736 с. 4. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с. 5. Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 p.
Багатотомний документ	1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с. 2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с. 3. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с. 4. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.
Частина видання: Книги	1. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні : монографія. Чернівці, 2012. С. 151-169. 2. Коломоець Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоець. Київ, 2009. С. 195-197. 3. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2014. С. 213–241. 4. Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері

	виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5-15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133-136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134-137. 3. Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. 4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науковопопулярних журналів. Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50-53.
Статті із продовжуваних періодичних видань	1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. <i>Збірник наукових праць «Політологічні студії»</i>. 2011. №2. С. 54-65. 2. Коломоець Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36-46. 3. Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. <i>Вища школа</i>. 2017. № 5–6. С. 48–55. 4. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. <i>Політичний менеджмент</i>. 2006. № 5. С. 3-17. 5. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 6. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14-15. 7. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe2: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor. Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98-108. 8. Dalton R.J. Comparative politics of the industrial democracies: from the Golden Age to island hopping. <i>Political Science</i>. 1991. № 2. P. 15-43.
Інші видання: Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шилев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL

	USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. Центр «Харьк. физ.-техн. инт»; ХФТИ2006-4).
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145- VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10-22. 3. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. Офіційний вісник України. 2017. № 4. С. 530-543. 4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. Урядовий кур'єр. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 5. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. Офіційний вісник України. 2017. № 20. С. 136-141. 6. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. Балансбюджет. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15-16
Патенти	1. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с. 2. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04- 01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила(ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 1. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.- довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.

Бібліографічні показники	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).
Дисертації	1. Євдоченко О.О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис... канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с. 4. Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.
Автореферати дисертацій	1. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 Харків, 2010. 36 с. 3. Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.
Авторські свідоцтва	1. А. с. 1007970 СССР, МКИ³ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). – № 3360585/25–08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.

Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2019). 2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі Бібліотечний вісник. 2016. № 4. С. 8-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2019). 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 20-27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf (дата звернення: 15.11.2019). 4. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua/ (дата звернення: 12.10.2017).
---------------------------	---